

FAMILY-KINDERGARTEN EDUCATIONAL PARTNERSHIP IN THE CONTEXT OF CURRENT EDUCATION

PARTENERIATUL EDUCAȚIONAL FAMILIE-GRĂDINIȚĂ ÎN CONTEXTUL EDUCAȚIEI ACTUALE

VRABIE Silvia

Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu”

<https://orcid.org/0000-0001-8222-2405>

Rezumat: Problematika abordată în cadrul cercetării de față răspunde cerințelor de natură psihosocială, prin aprecierea rolului pe care îl au părinții în sprijinirea educației oferite copiilor de vârstă preșcolară, trebuie să fie susținută de politicile publice. În acest sens, aceste relații sprijină instituțiile preșcolare în realizarea obiectivelor pedagogice ale curriculumului de educație timpurie și dezvoltarea rețelelor de parteneriat cu familia, ținând cont de situația că majoritatea părinților sunt interesați de chestiunile de familie, de cele de serviciu sau cele sociale pentru a putea supraveghea dezvoltarea copiilor lor sau legătura între educația dintre familie și grădiniță.

Cuvinte cheie: parteneriat educațional, instituție preșcolară, familie, educație actuală.

Abstract: The problem addressed in the present research responds to the requirements of a psychosocial nature, by appreciating the role that parents have in supporting the education offered to preschool children, it must be supported by public policies. In this sense, these relationships support preschool institutions in achieving the pedagogical objectives of the early education curriculum and the development of partnership networks with the family, taking into account the situation that most parents are interested in family, work or social matters in order to be able to supervise the development of their children or the link between family and kindergarten education.

Keywords: educational partnership, preschool institution, family, current education.

La etapa actuală se pune accent tot mai mult pe avantajele parteneriatului educațional între familie și instituțiile educaționale. În cazul cercetării noastre parteneriatul dintre grădiniță și familie. Mai multe cercetări care au fost realizate atât la nivel internațional cât și național evidențiază rolul cooperării dintre familie și grădiniță în vederea asigurării unei educații de calitate.

Familia joacă un rol semnificativ în dezvoltarea psihică cât și socială îndeosebi la etapa preșcolară. Printre funcțiile primordiale pe care le îndeplinește familia, aceasta trebuie să asigure toate condițiile de creștere și dezvoltare ale copilului, atât fiziologice, cât și psihologice, deoarece aceste nevoi determină particularitățile psihologice individuale de mai târziu.

Pentru a oferi un mediu prielnic, armonios copilului, grădinița are nevoie de cooperarea conștientă a părinților pentru a oferi o educație de calitate copiilor. Reprezentanții instituțiilor preșcolare sunt conștienți de rolul părinților și a comunității, iar parteneriatul cu aceștia reprezintă unul din cel mai important obiectiv al grădiniței. Familia necesită a fi informată și obișnuită cu acest obiectiv primordial, deoarece ea este cea care e responsabilă de viața și educația copiilor lor.

Am dorit să abordăm în cercetarea noastră tema „*Parteneriatul educațional familie-grădiniță în contextul educației actuale*” deoarece tot mai mult instituțiile preșcolare mizează pe cooperarea cu părinții în realizarea educației cu preșcolarii. Parteneriatul educațional cu părinții se bazează pe ideea sprijinirii lor pentru a oferi educația și integrarea socială corespunzătoare a copilului. Colaborarea cu familia se va orienta pe satisfacerea nevoilor părinților, dacă ne axăm pe educația familială, și pe îndeplinirea nevoilor instituției preșcolare axate pe îmbunătățirea mijloacele și formelor de susținere a familiei în orice formă a educației realizate în grădiniță / familie cât și în afara lor. Toate acestea reprezentând principala resursă de optimizare a parteneriatului educațional, dintre agenții educativi și a celi sociali care se implică activ în formarea personalității copilului.

Parteneriatul educațional, este teoretic consimțit de majoritatea actoriloreducaționali și sociali ca fiind, este o temă complicată la nivel empiric. De aceea pentru a redresa situația, este necesară o muncă asiduă de cercetare în scopul stabilirii și fundamentării teoretice a acțiunilor practice de optimizare a colaborării grădiniței cu familia. Noile realități și condiții de mobilitate excesivă a oamenilor, dezintegrarea familiilor datorată muncii peste hotarele țării, situația economic precară, restructurarea și optimizarea instituțiilor de învățământ, necesită răspunsuri concrete cu privire la delimitarea funcțiilor parteneriatului, precizarea conținutului educațional și mecanismului de funcționare optimă a acestuia [16].

În domeniul preșcolar, sunt utilizate mai multe în practica preșcolară există mai multe sintagme ale parteneriatului educațional: acord cadru de parteneriat pentru educație, parteneriat de colaborare, contract de parteneriat, convenție de parteneriat, parteneriat de colaborare instituțională [ibidem, p. 251].

În contextul dat definim conceptual de parteneriat ca interacțiunea dintre doi sau mai mulți parteneri. În literatura de specialitate, parteneriatul este forma formală sau informală, prin care două sau mai multe părți decid să colaboreze împreună în vederea realizării unui scop comun. Trebuie să menționăm că însuși conceptul de *parteneriat* este preluat din literatura științifică engleză (*partnership*), desemnând relațiile stabilite între asociați din instituții diferite. Partenerii grădiniței sunt instituțiile care pot contribui la misiunea ei educativă. În acest context se bazează pe finalitățile ei, ce se referă la pregătirea copilului pentru viață și pentru succes în cadrul unei societăți, care evoluează continuu. Parteneriatul este un demers educațional centrat pe copil; respectul pentru fiecare persoană care își desfășoară activitatea în grădiniță și care relaționează cu unitatea educațională; totodată are și un management participativ, orientat pe asigurarea calității educației, care implică toate segmentele comunității preșcolare în proiectare, decizie și evaluare. Proiectele instituționale bazate pe un parteneriat educațional sunt centrate pe ameliorare, schimbare, dezvoltare, creștere cuprind programe special pentru încurajarea inițiativei și creativității. Totodată gestionarea resurselor orientată către folosirea eficientă acestora, investită în resursa umană care are ca scop atragerea unor resurse suplimentare; circulația liberă a informației corecte și complete. În concluzie putem menționa că parteneriatul educațional are ca scop stabilirea de relații constante cu mediul extern al grădiniței. Grija și efortul pentru prestigiu și imagine, având ca sursă calitatea reală a demersului educațional și contribuția grădiniței la rezolvarea problemelor comunității și la succesul copiilor săi [18].

Abordarea și definirea *conceptului de parteneriat* au provocat în rândul cercetătorilor un șir de discuții. Termenul *parteneriat* este utilizat de cercetătorii Băran-Pescaru, Braghiș M., Cristea S., Cuznețov L., Vrașmaș E., [2; 6; 7; 12; 14; 19] pentru a evidenția faptul că grădinița, familia divizează responsabilitățile ce vizează educația copiilor, având aceleași sfere de influență.

În contextul educației actuale și parteneriatul cu comunitatea este foarte important fiindcă copiii cresc în medii sociale diferite și ei nu sunt familiarizați cu aceste contexte în care ei stabilesc relații cu diferiți oameni, personalități. Este nevoie ca educatorii și părinții să pună un efort pentru sensibiliza societatea de promova valorile și specificul cultural al mediului educațional [17, p. 35].

Pentru realizarea eficientă și promovarea valorilor socio-culturale trebuie stabilit o rețea de parteneriate educaționale între grădiniță și toți actorii educaționali și sociale, pentru realize cu succes procesul educațional. Astfel de parteneriat, constă în determinarea unor relații care au la bază un sistem de valori și cerințe adresate copilului. Această colaborare solicit respectarea următoarelor condiții. Este nevoie ca fiecare partener să manifeste stimă, încredere, comunicare reciprocă (părinte – educator). Cu atât mai mult este necesară antrenarea reciprocă în determinarea și valorificarea particularităților psihologice individuale ale copilului, includerea organizată în rezolvarea problemelor, necesităților acestora, familiarizarea cu politicile educaționale, implicarea în organizarea activităților comune cât și programarea unor acțiuni simetrice etc. Beneficiile parteneriatului educațional trebuie să fie orientate spre copil și realizarea nevoilor lui. Cu implicarea educatorilor, familia atrage asupra lor o doză imensă de îndatoriri [11, p. 48].

La etapa actuală, Larisa Cuznețov evidențiază că, societatea conștientizează faptul **responsabilității duale: a familiei și a instituției de învățământ**, accentual fiind pus pe colaborare și parteneriat [13], care ar valorize active resursele și posibilitățile actorilor comunitari.

Accentuăm că, *parteneriatul educațional* este unul din conceptele-cheie ale pedagogiei contemporane, ce desemnează un fenomen important în câmpul educației. Fenomenul *parteneriatului* nu este unul nou, încă în lucrările filosofilor antici se atestă elemente conturate clar cu privire la colaborarea cu instituțiile sociale [15, p. 146].

După cum se poate observa, parteneriatul educațional nu este o descoperire a pedagogiei postmoderne. Ideea central gravitează în jurul actualizării și studierii contextului socio-educativ nou. Autorii Alecu G., Badea D., Bogdea D., Bunescu Gh., Cuznețov L., Moisin A. ș.a. [3, p. 13-19; 9; 15] studiază și evidențiază acțiuni și activități parteneriale în vederea educației

copilului și susținerea familiei în direcția și realizarea funcției de bază: creșterea, educarea și integrarea socială a tinerei generații. Acest obiectiv este realizat într-un context social nou, centrat pe democratizarea relațiilor interpersonale, umanizarea și respectarea drepturilor omului; dezvoltarea noilor relații sociale și economice. În variate moduri, cercetătorii contemporani susțin că pentru realizarea parteneriatului educațional sunt necesare eforturi comune, pe care le pot oferi diverși parteneri ai grădiniței: *famiiliile copiilor, administrația public locală, agenții economici, organizațiile nonguvernamentale, biserica, biblioteca pentru copii, grădinițele de copii, centrul medical, teatrul, centrele de creație a copiilor, poliția, cafeneaua pentru copii, policlinica pentru copii, mass-media, muzeele, etc.*

Astfel, cercetătorii din domeniu, susțin că acțiunile întreprinse de către grupul formal al instituției de învățământ, ce stabilește și menține legătura dintre grădiniță - familie, facilitează obținerea succeselor la învățatură de către copiii, influențează pozitiv comportamentul lor și relația copii-adulți [2; 7].

Atât educatorii cât și învățătorii, dar și societatea trebuie să aibă un interes deosebit față de reușita și conduita copiilor, deoarece aceștia sunt viitorii cetățeni.

Cercetătorii din domeniul educației *V. Andrieș, A. Cara, N. Globu, S. Baci, M. Strenchie, L. Orîndaș [1]*, în lucrarea „Promovarea parteneriatelor școală – familie – comunitate în procesul educațional evidențiază că în Standardele de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva grădiniței, este descrisă funcționalitatea obiectivelor pe care grădinița contemporană le valorifică. Astfel, în regulamentele interne la nivelul instituției de grădiniței sunt evidențiate următoarele obiective:

- Abordarea copilului într-un mediu vast și prietenos.
- Axarea pe nevoile copilului și pe ale familiei.
- Valorificarea calității progreselor înregistrate de copiii.
- Respectarea drepturilor fiecărui copil din comunitatea educațională.
- Realizarea incluziunii educaționale și garantarea egalității de șanse pentru toți copiii.
- Valorificarea sănătății psihologice și fiziologice a copilului.
- Oferirea accesului la programele educaționale pentru orice copil.

- Stabilizarea competențelor psihopedagogice ale educatorilor și a statutului lor [1, p. 14].

Pentru respectarea drepturilor copilului la educație, un rol deosebit în asigurarea fermității și protecției copilului. Pentru prevenirea violenței asupra copiilor, se impune cooperarea educatorilor cu familiile copiilor, cu APL și cu alte instituții, ONG-uri cu obligații în acest context [10, p. 14].

În acest context, un rol important îl are și promovarea relațiilor de colaborare și cooperare a grădiniței cu Administrația Publică Locală. Astfel, managerul grădiniței semnează convenții de parteneriat care oferă ocazii privind cooperarea cu actorii sociali, în vederea susținerii interesului superior al copilului [ibidem, p. 78].

Schimbările din domeniul intersectorial cu referire la sistemul educațional în consens cu *Standardele de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general* [apud 4, p. 45], impune educatorii să stabilească acorduri de parteneriat cu părinții și comunitatea, să inițieze relații de parteneriat, încadrând familia și societatea în valorificarea procesului educațional [ibidem, p. 15].

Valoarea educației reiese din parteneriatul educațional dintre toți agenții ce constituie comunitatea educativă. În contextul dat, se asigură calitatea educației pentru fiecare copil, dacă toți actorii implicați (autoritățile la nivel central și local, grădinița, părinții, copiii, societatea) își unesc eforturile asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii [1, p. 4].

În virtutea legilor schimbării, soluționarea reală a problemelor multiple cu care se confruntă în prezent educația contemporană și, în particular, învățământul din Moldova, poate fi realizată numai printr-o transformare a parteneriatului într-o realitate.

Așa cum am menționat și anterior, problema parteneriatului familie–grădiniță foarte actuală, în perioada contemporană. Cercetările contemporane confirmă cazul că în grădinița contemporană se inițiază o structură variată a relațiilor de parteneriat. Relațiile stabilite au un impact deosebit asupra educației noilor generații atât în sens pozitiv, cât și în sens negativ.

Deosebit de importante sunt relațiile de colaborare dintre educator și copil; relațiile dintre copiii, cele dintre cadrele didactice și alți specialiști care activează în grădiniță. Semnificative sunt și relațiile stabilite între cadrele

didactice și personalul administrativ al grădiniței; relațiile inițiate între cadre didactice și părinți; relațiile dintre cadrele didactice și profesioniștii care sunt implicați în dezvoltarea copilului împreună cu părinții și cadrele didactice [8, p. 158].

În scopul creării unui parteneriat educațional eficient este nevoie de parcurs unele etape de explorare – evaluare – planificare – formare – inițiere – realizare – verificare – reglementare – consolidare – acționare – implementare – evaluare [5, p. 101]. În așa mod, este necesar de a fi respectate cele patru trepte de crearea procesului dat: comunicare, coordonare, cooperare și parteneriat. În acest fel în rețeaua de parteneriat, procesul de colaborare se inițiază de la un nivel inferior, cel al comunicării pentru a ajunge la un nivel superior. În acest chip, parteneriatul educațional este un aspect a relației stabilite între două sau mai multe părți. Cooperarea și coordonarea sunt aspect de mijlocire care favorizează conceperea unui parteneriat, iar comunicarea este cea inițiatoare în scopul realizării parteneriatului între două sau mai multe instituții. Un parteneriat eficient include precizarea scopurilor, intereselor comune, identificarea modului optim pentru realizarea scopului propus. În același timp, organizarea și conducerea resurselor necesare în recunoașterea competențelor persoanelor încadrate în această rețea de parteneriat pentru a le putea utiliza la nivel superior.

Bibliografie:

1. ANDRIEȘ, V., CARA, A., GLOBU, N., BACIU, S., STRENCHE, M., ORÎNDAȘ, L. Promovarea parteneriatelor școală – familie – comunitate în procesul educațional. Ghid metodologic. Chișinău : 2019, 86 p. ISBN 978-9975-48-154-0.
2. BODRUG-LUNGU, V. Rolul familiei în educația copiilor. În: Didactica Pro, nr.4(8), Chișinău: 2001.
3. BOGDEA, D. Educația pentru familie. În: Didactica Pro, 2008, nr.2 (12), p. 13-19
4. BONCHIȘ, E. Psihologia copilului și parenting. Iași: Polirom, 2011. 424 p. ISBN 978-973-46-2231-3.
5. BONCHIȘ, E. Dezvoltarea umană- aspecte psihosociale. Oradea: Editura Imprimeriei de Vest, 2000. 348 p., ISBN 973-9329-77-2.
6. BRAGHIȘ, M. Aspectul polifuncțional al parteneriatului școală-familie-comunitate. În: Didactica Pro, 2011, nr.1 (65), p. 39-43.

7. BRAGHIȘ, M. Parteneriatul școală-familie-comunitate în treapta învățământului primar. Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2013. 186 p, ISBN 978-9975-48-038-3
8. BRAGHIȘ, M. Practici de optimizare a parteneriatului educațional la treapta învățământului primar. În: Studia Universitatis (Seria Științe ale Educației), Numărul 5(35) / 2010 , p. 157-164, ISSN 1857-2103 /ISSNe 2345-1025.
9. BUNESCU, GH., ALECU, G., BADEA, D. (coord.). Educația părinților – strategii și programe. Chișinău: Lumina, 1997. ISBN 973-731-297-X
10. CARA, A. Asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii. În: Creșterea rolului părinților și comunităților în guvernarea educației. Studii de politici educaționale. Chișinău 2017, 93 p. ISBN 978-9975-139-41-0.
11. CEMORTAN S. Necesitatea parteneriatului educațional în socializarea copiilor. În: STUDIA UNIVERSITATIS, Revistă științifică a Universității de Stat din Moldova, nr.9 (49), 2011, ISSN 1857-2103 /ISSNe 2345-1025
12. CRISTEA S. Dicționar de pedagogie. Chișinău-București: Editura Litera. Litera Internațional, 2000. ISBN 9786066832953
13. CUZNEȚOV L. Etica educației familiale. Chișinău: CEP al ASEM, 2000. ISBN 9975-75-068-0.
14. CUZNEȚOV L. Dimensiuni psihopedagogice și etice ale parteneriatului educațional: Ghid metodologic. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2002. 108 p./ ISBN 9975-921-24-8
15. CUZNEȚOV L. Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei. Chișinău: CEP USM, 2008, 624 p. ISBN 978-9975-70-717-6. 3.
16. GORAȘ-POSTICĂ V., BEZEDE R. Parteneriatul școală - familie. Inițiative locale. Concepție și realizare. Chișinău: Centrul Educațional PRO DIDACTICA, 2009.
17. GREMALSCHI A., Creșterea rolului părinților și comunităților în guvernarea educației: Studii de politici educaționale. Chișinău:2017, 92 p. ISBN 978-9975-139-41-0.
18. STĂNCIULESCU, E. Sociologia educației familiale, Vol. II. Iași: Polirom, 2002. ISBN 973-681-127-1
19. VRĂȘMAȘ, E. Educația copilului preșcolar. Elemente de pedagogie la vârsta timpurie. București: Editura Pro Humanitas, 1999. ISBN 9739902383, 9789739902380.